

פרשת בשלח תשפ"א – איך שואבים ביטחון בימי חוסר וודאות?

1. דברים כ: כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם - **שערי תשובה לרבנו יונה שער שלישי:** הזזהרנו שאם יראה כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבו ויבטח עליה.

תהלים לב: והבוטח בה' חסד יסובבנו - **עיקרים מאמר רביעי פמ"ו:** כלומר ... מדרך הביטחון עצמו להמשיך חסד חינוך על הבוטחים בה'. **ילקוט שמעוני ישעיה תעג:** כל מי שבוטח בשמי אני מצילו. **אגרות קודש הרי"צ ב עמוד תקלז:** מענה אדמו"ר הצמח צדק לאחד שהתחנן אצלו לעורר רחמים עבור חולה מסוכן חס ושלום: טראכט גוט – וועט זיין גוט [חשוב טוב – יהיה טוב].

אגרות קודש הרבי מלובאוויטש חלק ג עמוד שעב: במענה על מכתבו מעש"ק השואל אם לחזור ולקחת משרת שוחט ובודק בעיר שאין בה מנין ולא יוכל לומר קדיש ולירד לפני התיבה (ויסמוך בזה על שני אחיו שיחיו), אבל על ידי זה ישתכר למחייתו ולמחית אנשי ביתו, וגם יוכל לסלק מה שהתחייב לתת על הוצאות קבורת אביו ז"ל. הנה התירו חז"ל כמה דברים מפני צורך הפרנסה ... ובפרט בנידון דין ששני אחיו יאמרו קדיש וכו' ... ועוד שע"ז יוכל לסלק חלק מהוצאות הקבורה [שזה גופא כבודו של אביו]... ולכן ישכור איש אחר במקומו שיאמר קדיש. וכל הנ"ל מפני שאיני יודע מצבו בענין מידת הביטחון, אבל אם חזק הוא בזה, ובתמימות, ויחפש אחר כלי לפרנסה – ייתן לו השי"ת פרנסתו במקום שיש מנין וכו' ויוכל לקיים ככל המוטל עליו.

ליקוטי שיחות לו עמוד 3: צריך ביאור: מהו היסוד לוודאות זו [שיהיה בסדר], הרי אפילו כשיש הבטחה מפורשת מה', יתכן שלא תתקיים ההבטחה 'שמא גרם החטא', וכל שכן כשאין הבטחה מפורשת מה' והרי כל אחד צריך לחשוש מכך שהרי 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא'?

2. שמות טז: ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו, **למען אנסנו הילך בתורת אלו.**

דברים ח: וזכרת את כל הדרך אשר הליכך ה' אלוקיך זה ארבעים שנה במדבר, למען **ענתך לנסתך** לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותיו אם לא: **ויענך וירעבך ויאכלך את המן** אשר לא ידעת ולא ידעון אבתך למען הודעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם - **יומא עד,ב:** דבי רבי ישמעאל תנא נאמר כאן ענוי [ועניתם את נפשותיכם] ונאמר להלן ענוי [ויענך וירעבך ויאכילך את המן] מה להלן ענוי **רעבון** - אף כאן ענוי רעבון.

אברבנאל: מה הניסיון בתת להם לחם לאכול דבר יום ביומו והרי זה היה חסד גדול ולא ניסיון? **אור החיים:** משמעות הדברים היא שגנאי המן יגיד, שאכילת המן היתה רעבון, וזה אינו שמצינו שהתורה הרבתה בשבחי המן?

רמב"ן דברים שם: כבר פרשתי בפרשת המן טעם 'למען ענותך לנסותך', כי היה ניסיון גדול, שייכנסו במדבר הגדול ואין בידם כלום מן המן, אלא ירד **דבר יום ביומו וחם השמש ונמס וירעבו אליו מאוד.**

מכילתא: 'ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו' [לאותו יום בלבד, ללמדם] **שמי שברא יום ברא פרנסתו.** מכאן היה רבי אליעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום ואומר מה אוכל למחר? הרי זה מחוסר אמונה, שנאמר 'למען אנסנו הילך בתורת אלו'.

3. חובת הלבבות שער הביטחון פרק א: מהות הביטחון היא מנוחת נפש הבוטח ושיהיה לבו סמוך על מי שבטח עליו שיעשה הטוב והנכון לו! בענין אשר יבטח עליו.

ליקוטי שיחות לו עמודים 4-5: יובן זה עפ"י דברי רבנו הצמח צדק שענה לאחד שהתחנן אצלו לעורר רחמים רבים על חולה מסוכן ח"ו: 'תחשוב טוב – יהיה טוב' ... ונראה לבאר בכוננת הדברים ... ביטחון הוא **עבודה ויגיעה בנפשו** והיא מביאה את חסדי ה' הבאים כתוצאה מעבודת ויגיעת האדם לבטוח בה: על ידי שהאדם סומך באמת ובעומק נשמתו רק על הקב"ה לבד, עד שאינו דואג כלל, הרי התעוררות זו גופא פועלת שהקב"ה מתנהג עמו באופן זה שמטיב עמו – גם אם לולי זאת אינו ראוי.

אגרות קודש טז עמוד רנב: בטח שמע פתגם אדמו"ר מהר"ש שהעולם אומר שכשאי אפשר ללכת מלמטה הולכים מלמעלה, ואני אומר שמלכתחילה צריך ללכת מלמעלה. והוא הדין כאן: אע"פ שלכאורה צריך לחכות עם השמחה הגלויה עד שיוטב מצב הבריאות בפועל, הנה יש מקום לומר ע"פ נוסח הנ"ל **להקדים השמחה על הטבת הבריאות אף שלע"ע אינה בגלוי וזה עצמו ימהר העניין.**